

Jaunās Rail Baltica izpētes atklāj papildus ieteikumus starptautisko un reģionālo staciju attīstībai

Publicēts: 15.06.2022.

Nozares ziņas

Rail Baltica

Starptautiskais konsorcijs, kuru vada arhitektūras, inženierzinātņu un konsultāciju uzņēmums “Ramboll” pēc Rail Baltica kopuzņēmuma RB Rail AS deleģējuma publiskā iepirkuma konkursa rezultātā noslēdzis divus pētījumus, sniedzot ieteikumus, kā paplašināt sociāli ekonomiskos ieguvumus un pozitīvi ietekmēt bruto pievienotās vērtības (GVA) pieaugumu no Rail Baltica starptautiskajām stacijām, un attīstīt reģionālās dzelzceļa satiksmes pakalpojumus. Izpēšu rezultāti tiks integrēti Rail Baltica turpmākā attīstībā un veicinās ciešāku sadarbību ar projekta partneriem - pašvaldībām, uzņēmēju asociācijām, transporta pakalpojumu sniedzējiem un nevalstiskajām organizācijām.

Izpētēs apkopotas plašākas rekomendācijas, lai vairotu īstermiņa un ilgtermiņa sociālekonomiskos ieguvumus un pozitīvi ietekmētu bruto pievienotās vērtības (GVA) pieaugumu visās 7 Rail Baltica starptautiskajās stacijās – Ulemistes stacijā Tallinā, Pērnāvā, Rīgas Centrālajā mezglā, Rīgas Starptautiskajā lidostā, Panevėžas, Kauņas un Viļņas stacijās. Pasažieru stacijas ir plānots veidot kā multimodālus transporta mezglus, lai veicinātu pilsētvides un apkārtesošo teritoriju ekonomisko attīstību.

"Rail Baltica ir unikāls dzelzceļa infrastruktūras projekts, un ir svarīgi mācīties no starptautiskās pieredzes, lai nodrošinātu, ka Rail Baltica infrastruktūras un ekonomiskā koridora potenciāls tiek izmantots pilnībā," sacīja Dr. Stefano Manzo, RB Rail AS transporta ekonomists. "Šo pētījumu rezultāti tiks izmantoti, lai turpinātu dialogu ar projekta partneriem, lēmumu pieņēmējiem un lai vēl vairāk palielinātu Rail Baltica infrastruktūru un pakalpojumu fokusu uz nākotnes gala lietotājiem - cilvēkiem un uzņēmumiem. Ņemot vērā, ka Rail Baltica reģionālo pieturvietu novietojums būs atšķirīgs gan iedzīvotāju skaita, saimnieciskās darbības un potenciālās ekonomiskās attīstības ziņā, cieša sadarbība ar pašvaldībām un vietējām kopienām reģionālo staciju plānošanas un projektēšanas posmā ir būtisks priekšnosacījums."

Pētījumos tika aplūkoti starptautiski piemēri kā labās prakses. Piemēram, Lielbritānijā Mančēstras Pikadilijas stacijas publiskās teritorijas pārbūve veicināja zemes vērtības pieaugumu par 33%, tika radītas aptuveni 3000 jaunas darba vietas teritorijā ap dzelzceļa staciju, kā arī no jauna izveidotas tirdzniecības telpas stacijas apkaimē 2000 m² platībā.

Līdzīgs piemērs ir *Sheffield Station Gateway* programma, kas veicināja 74 miljonu sterliņu mārciņu ieguldījumu stacijas pieguļošās teritorijas attīstībā, tas savukārt ietekmēja bruto pievienotās vērtības (GVA) pieaugumu Šefildas pilsētā par 3,4 miljoniem mārciņu gadā. Piemēri no Zviedrijas liecina par iedzīvotāju skaita pieaugumu 20% apmērā, nodarbinātības un ekonomiskās daudzveidības pieaugumu 3 km rādiusā no dzelzceļa stacijām pilsētās, piepilsētās, kā arī attālākos reģionos, savukārt Spānijā vispēcīgākā ietekme bija uz tūrisma, pakalpojumu nozares un zināšanu ietilpīgu nozaru attīstību.

Starptautiskās dzelzceļa stacijas - multimodāli transporta mezgli un tikšanās vietas cilvēkiem un uzņēmumiem

Izpētes galvenie secinājumi ietver ieteikumus, kā attīstīt stacijas, lai veidotu tās par satikšanās punktu cilvēkiem un uzņēmumiem, tostarp projektējot tā, lai tās būtu ērtas un pievilcīgas dažādām vajadzībām, un tādējādi mainot staciju vēsturisko transporta darbības funkciju. Praktiski tas nozīmē jaunu pakalpojumu ieviešanu, lai dzelzceļa stacijas kļūtu pievilcīgākas ne tikai ceļotājiem. Piemēram, veidojot mazumtirdzniecības zonas, izklaides un atpūtas iespējas. Tāpat arī izpētē tiek norādīts uz iespējamām sinerģijām un nepieciešamību integrēties ar apkārtējo pilsētas ainavu, izmantojot modernu staciju plānojumu, lai nodrošinātu plašu pieejamību dažādām lietotāju grupām, koncentrējoties ap augstas kvalitātes dzelzceļa sistēmu.

Papildus tika pētīta Rail Baltica dzelzceļa starptautisko pasažieru staciju kā modernu pilsētas transporta mezglu attīstības nozīme, lai varētu garantēt dažādu mobilitātes pakalpojumu efektīvu un vienmērīgu integrāciju, apvienojot dzelzceļu ar sabiedrisko un privāto transportu, tai skaitā nemotorizētiem transporta veidiem un koplietošanas transportu.

Efektīvi attīstīti reģionālie pasažieru pārvadājumi var veicināt reģionālo attīstību un kohēziju

Izpētē par Rail Baltica reģionālo ietekmi tiek apskatīta reģionālo pieturu loma, lai veicinātu potenciālu iedzīvotāju un jaunu biznesu piesaisti, un nodrošinātu pakalpojumus, kas ir būtiski ārpus pilsētas reģioniem, bet nav tieši saistīti ar mobilitāti. Piemēri variē no e-komercijas paku piegādes stacijām līdz tūrisma vai citiem pakalpojumiem, kas saistīti ar iepirkšanos vai atpūtu.

Pētījumā arī uzsvērts, kā efektīvi attīstīti dzelzceļa reģionālie pasažieru pakalpojumi var veicināt reģionālo kohēziju, apskatot iespējas, ko sniedz uzlabota savienojamība un digitalizācija, kā arī paaugstināts perifēro un lauku apvidu pieejamības līmenis. Tāpat tiek sniegtas rekomendācijas nodrošināt reģionālo dzelzceļa pakalpojumu integrāciju plašākā reģionālā mobilitātes sistēmā.

Pilni ziņojumi par veiktajām izpētēm atrodami Rail Baltica globālā projekta oficiālajā tīmekļa vietnē:

<https://www.railbaltica.org/lv/par-projektu/dokumentu-kratuve/>

Papildus kontekstam par Rail Baltica starptautisko un reģionālo staciju progress

Igaunijā

Šobrīd ir pabeigti Ūlemiste pasažieru termināļa un infrastruktūras dizaini un izsludināts būvniecības iepirkums, savukārt 2022. gada oktobrī paredzēts slēgt līgumu ar mērķi būvniecību pabeigt 2027. gada rudenī. Savukārt Pērnavas pasažieru termināļa projekts ir pabeigts, būvniecības iepirkumu plānots uzsākt 2023. gadā, bet būvdarbus uzsākt 2024. gadā. Termināļa pabeigšana ir plānota 2027. gadā. Reģionālajām pieturvietām Igaunijā projektu risinājumi tiks izstrādāti līdz ar Rail Baltica pamatstrāses projektēšanas darbiem un izskatot galīgos pamatstrāses dizaina risinājumus.

Šobrīd noslēgts līgums par vietējo pieturvietu projektēšanu Raplas pašvaldībā, kura ietvaros tiks izstrādāti risinājumi pārvadam starp Rail Baltica reģionālo staciju ēkām, kā arī dzelzceļa staciju platformām.

Latvijā

Šogad aktīvi turpinās būvniecības darbi divos lielākajos Rail Baltica projekta objektos – Rīgas Centrālās stacijas un starptautiskās lidostas „Rīga” projekta posmos. Tajos pērn veikto būvdarbu apjoms pārsniedza 55 miljonus eiro, abos projekta posmos veicot lielāko daļu izbūvei nepieciešamo nekustamo īpašumu atsavināšanu. Centrālajā mezglā veikto būvdarbu apjoms 2021. gadā sasniedza 50,8 milj. eiro. Šogad norisinās būvdarbi Rail Baltica Rīgas Centrālās stacijas teritorijā posmā no Dzirnau ielas līdz Lāčplēša ielai un no Ģenerāļa Radziņa krastmalas līdz Dzirnau ielai, tajā skaitā stacijas ēkas dienvidu pusē. 2021. gadā tika sākta starptautiskās lidostas „Rīga” projekta posma izbūve, veicot būvdarbus 4,5 milj. eiro apmērā. Šogad būvlaukuma teritorija paplašinās: notiek jauna piebraucamā ceļa uz/no lidostas ceļu, stāvvietas paplašinājuma un visu inženierkomunikāciju izbūve. Sāks būvēt pāļus estakādei un notiks pirmie darbi pie stacijas ēkas izveides, tiks sākta jauna gājēju tilta, kas savienos termināli ar lidostu, un *air-to-rail* (bagāžas) tuneļa izbūve.

Savukārt, lai plānotu un attīstītu Rail Baltica reģionālās stacijas, turpinās sarunu procedūra, lai izvēlētos komersantu, kas nodrošinās Rail Baltica 17 Latvijas reģionālo mobilitātes punktu projektēšanu un veiks autoruzraudzību, t.sk., veicot visus projektēšanai nepieciešamos priekšdarbus. Šādu punktu izveide sekmēs reģionālo mobilitāti gan Latvijā, gan pāri robežām, sekmējot apkārtnes attīstību, jo tajos satiksies dažādi transporta veidi.

Lietuvā

Viļņas starptautiskās dzelzceļa stacijas arhitektūras konkursa “Vilnius Connect” uzvarētājs tiks paziņots tuvāko mēnešu laikā, turpinoties projektēšanas darbiem. Līgumu par speciālā plānojuma sagatavošanu Panevėžas starptautiskās stacijas mezglam plānots parakstīt 2022. gada jūnijā, lai pēc tam lemtu par stacijas atrašanās vietu un turpmāko divu gadu laikā strādātu pie attīstības plāna izstrādes. Savukārt Kauņas pasažieru stacijas projektēšanas iepirkumu plānots izsludināt 2022. gada augustā / septembrī.

Vairāk informācijai

Signe Lonerte

Komunikācijas vadītāja

RB Rail AS

E-pasts: signe.lonerte@railbaltica.org

Telefona nr.: [+371 29116146](tel:+37129116146)

www.railbaltica.org

<https://www.sam.gov.lv/lv/jaunums/jaunas-rail-baltica-izpetes-atklaj-papildus-ieteikumus-starptautisko-un-reģionalo-staciju-attistibai>